

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Constitvtiones Societatis Iesv

Ignacio <de Loyola>

Romae, 1570

De Missionibvs Superioris Societatis. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68489)

DE MISSIONIBVS
Superioris Societatis.

IN Caput
II.

Cap. II.

A * QVO spiritali animarum
I necessitati subueniri mul-
tis in locis maiori cum facilitate,
ac securitate eorum, qui ad id fue-
B rint destinati, possit; * Præpo-
positi Societatis, iuxta facultatē
eis à summo Pontifice cōcessam,
mittere quosuis de Societate pote-
C runt, * quocunq; magis expe-
dire

A * F Acilius
& expe-
ditius pluribus lo-
cis (præsertim si
remoti sint à sede
Apostolica) per
Superiorem Socie-
tatis prouideri po-
test; quàm, si sē-
per eis, qui homi-
nibus Societatis in-

digent, esset summus Pontifex adeundus. Particulari-
bus etiam securius est, si cum suorum Superiorum obe-
dientia, quàm si pro arbitrato suo (etiam si id possent)
& non ab ijs missi proficiscerentur, à quibus Christi Do-
mini nostri loco, vt ab interpretibus diuinæ voluntatis,
sunt regendi.

B § Vt potest Præpositus Generalis reliqua munera
per seipsum & per inferiores; ita & hoc mittendi suos,
reseruatis missionibus, quas duxerit reseruandas, obire
poterit.

C § Mittere quodcumque eis videbitur, inter fideles
etiam in Indias, & inter infideles, præsertim vbi aliqua
esset habitatio fidelium, vt in Græciam, & cæt. intelli-
gendum est. Vbi essent omnino infideles; considerare ad-
modum Superiorem oportebit in conspectu Domini, num.
mittere,

mittere, nec ne,
 & quò, & quos
 debeat. Semper
 autē erit subditi,
 missionē suā, vt
 de manu Domini,
 letari animo susci-
 pere.

D ¶ Vt in mit-
 tendo ad hunc vel
 ad illum locum re-
 etius procedatur,
 præ oculis haben-
 do maius diuinum
 obsequium et vni-

uersale bonum, vt regulam, ad quam exigi missiones o-
 portet: eligenda videtur in tam ampla Christi Domini
 nostri vinea (paribus cæteris; quod in omnibus, quæ se-
 quuntur, debet intelligi) eius pars illa, quæ magis indi-
 get tam ob penuriam aliorum operariorum, quàm ob mi-
 serum statum & infirmitatem proximorum in ea, & da-
 mnationis extremæ periculum.

Considerandum est etiam, vnde verisimile sit fru-
 ctum vberiore ex medijs proximi iuuandi, quibus vti-
 tur Societas, prouenturum; inde scilicet, vbi ostium aper-
 tius, & maior dispositio, & facilitas in hominibus,
 ut iuuari possent, videretur: quod quidē positum est in-
 eorum maiori deuotione, ac desiderio (quod ex instantia
 qua nostros petunt, ex parte intelligi potest) vel in con-
 ditione

dire iudicabunt; qui tamen vbi-
 cunque fuerint, ad obedientiam
 sedis Apostolicæ parati erunt. Et
 quia cōplures sunt, qui aliquos
 ex nostris sibi concedi petant, po-
 tius propriæ obligationis spiritu-
 alis erga suum gregem, vel alio-
 rum commodorum à fine nostro
 magis distātium ratione habita,
 quàm communium & vniuersa-
 lium; Præpositus Generalis, vel
 qui ab eo hanc habuerit faculta-
 tem, diligēter in huiusmodi mis-
 sionibus curet, * vt in suis ad D

hanc

ditione & qualitate personarum, quæ magis sint idoneæ, ut iuuari, & fructum, quem ceperint, ad Dei gloriam conseruare possint.

Vbi magis debemus, ut in locis illis, in quibus Domus vel Collegia Societatis sunt, vel aliqui ex ea, qui studet, et beneficentia populi iuuantur. Si paria essent cætera, quæ ad spiritualem profectum attinent; magis conueniret, aliquos nostros operarios versari, & huiusmodi loca talem ob causam iuxta ordinem perfectæ charitatis alijs præferri.

Quia bonum, quod vniuersalius, eò diuinius est: illi homines, & loca, quæ, cum profecerint, in causa erunt ut bonum ad multos alios, qui eorum authoritatem sequuntur, vel per eos reguntur, perueniat; debent præferri. Sic spirituale auxilium, quod hominibus magnis & publicis (sive seculares, ut Principes, Domini, Magistratus, uel Iustitiæ ministri; sive ecclesiastici illi sint, ut Prælati) quodque uiris doctrina & authoritate eminentioribus confertur, maioris momenti esse propter rationem eandem boni vniuersalioris existimandum est; propter quam etiam auxilium impensum magnis gentibus, ut Indis, vel populis primarijs, vel Vniuersitatibus, quod solent multi confluere; qui, si inuentur, ipsi operarij esse ad alios iuuandos poterunt, debeat præferri.

Vbi itidem intelligeretur inimicus Christi domini nostri seminasse zizania, ac præcipue effecisse, ut male sentiant, uel male affecti sint in Societatem, quod impediatur fructus, qui ex ea posset prouenire; tunc impensius esset incumbendum, præsertim si alicuius momenti,
& cuius

priorem locum habere æquum est.

Sic etiam inter pia opera, quæ æqualis essent momēti ac necessitatis, & quæ æqualiter vrgerent, si aliqua securiora tractanti, alia verò periculosa essent; & rursum aliqua, quæ facilius & expeditius, alia, quæ maiori cum difficultate & longiori tempore absoluuntur: priora etiam debent præferri.

Cæteris, quæ dicta sunt, paribus; cum etiam sint aliqua occupationes vniuersalioris boni, & quæ se ad plurius auxilium extendunt, vt concionari, vel legere; alia magis particulares, vt cōfessiones audire, vel exercitia spiritualia tradere: si vtrisque vacari non potest; priores præferantur: nisi aliqua circumstantiæ mouerēt, vt secunda magis conuenire viderentur. Cum etiam quædam pia opera diuturniora, & semper profutura sint, vt fundationes aliqua piæ, quæ ad proximorum auxilium instituuntur; alia minus diuturna, quæ rarò, & ad tempus exiguum iuuant: constat priora secundis esse præferēda: & sic Præpositus Societatis potius ad hæc, quàm ad illa, suorum operam conferre debet. Fiunt verò hæc omnia propterea, quòd ad maius Dei obsequium, maius que proximorum bonum ita conueniat.

¶ & * vt hanc personam potius, quàm illam mittat, F ¶ Quamuis summa prouidentia, & sancti Spiritus directio ea sit, quæ efficaciter meliora cum in alijs omnibus eligere faciat; tum in mittendis ad quemuis locū illis, qui magis conuenient, & quadrabūt personis & rebus, propter quas

M mit-

mittuntur: illud tamen in vniuersum dici potest; primū, quod ad res grauiore, & in quibus plus refert non errare (quoad situm in eo fuerit cum diuina gratia, qui prouidere debet) mitti viros magis delectos, quibusque magis confidatur, oportet.

In rebus, quæ corporis labores maiores exigunt, qui robustiores & saniores.

Vbi pericula spiritualia plura sunt, qui in virtute magis probati & securiores.

Vt agant cum viris prudentibus, qui spiritualem gubernationem vel temporalem habent; ij conuenire magis videntur, qui discretionis & conuersandi cum hominibus gratiam habent, cum exteriori specie (modò, quæ interiora sunt, non desint) quæ ad authoritatem conferat. Posset enim magni momenti esse eorum consilium.

Ingeniosis & subtilibus ac litteratis ij magis quadrāt, qui in ingenio itidē & litteris peculiare donū habēt. Hi enim in lectionibus, & colloquijs magis iuuare poterūt.

Ad populum vt plurimum aptiores erunt, qui talenta predicationis & audiendarum confessionum pollent.

Quod ad numerum attinet huiusmodi operariorum, qui mittendi sunt, & combinationem eorum; consideratio erit etiam adhibenda; & primò quidem, cum fieri posset, conueniret vnum solum non mitti, sed saltem duos, tum vt mutuò ipsi in rebus spiritualibus & corporalibus inuentur, tum vt possint esse magis vtilis ijs, ad quos missi sunt, labores inter se diuidendo, quos in seruitium proximorum suscipiunt.

Et si duo mittentur; cum vno concionatore vel lecto-

re commodè coniungeretur alius; qui messem in confessionibus & spiritualibus exercitijs, quam ille prepararet, colligeret; iuuaretque eundem in colloquijs, & alijs medijs, quæ ad proximos iuandos adhiberi solent.

H Sic etiam si quis in modo procedendi Societatis, & cū proximis agendi parum exercitatus mitteretur; alteri in his magis exercitato adiungi deberet, quem imitari, cum quo conferre, quemque de rebus dubijs, quæ occurrerent, consulere possit.

Alicui valde feruenti & animoso alius magis circumspectus & cautus bene adiungeretur; & sic de alijs mixtionibus huic similibus, ita, vt diuersitas vinculo charitatis vnita sic vtrunque iuuet; vt contradictionem vel discordiam inter eos, aut alios proximos generare non possit. Plures, quàm duos, cum opus, ad quod mittuntur, maioris esset momenti in diuino obsequio, ac maiorem multitudinem exigeret, & alioqui Societas plures operarios sine detrimento rerum aliarum ad maiorem Dei gloriam & vniuersale bonum spectantium posset provide re, Superior mittere poterit; prout sancti Spiritus vnctio eum docuerit, vel in diuinæ Maiestatis conspectu melius conuenientius quæ ipse senserit.

G * hoc, vel illo modo, * ad Quod ad modum attinet eos mittendi (præter conuenientem instructionem) num pauperum more, vt sine iumento ac pecunia, an maiori cum commoditate mitti oporteat; cum litteris item, an sine illis, quò tendunt, destinatis (siue ad priuatos aliquos homines, siue ad Ciuitatem, vel eius caput scriben-

M ij ter,

tur, quæ ad authoritatem aut benevolentiam conferant) Superior vñdecunque maiorem proximorum adificationem, & diuinum obsequium intuendo, quod conuenit, constituet.

H § Tempus, * ad prolixius, vel breuius tēpus, id semper, quod ad maius Dei hanc, siue ad illam partem mittantur, quando à summo Pontifice præscriptū non est, metietur hinc quidem qualitas negotiorum spiritualium, quæ tractantur, & momentum ipsorum maius aut minus, habita necessitatis & fructus, qui percipitur, vel speratur, ratione; inde verò consideratio eorum, quæ aliis in locis se offerunt, & obligatio eis vacandi, & vires Societatis, quas habet, vt his atque illis operibus possit satisfacere. Quædā etiā accidere solent, quæ expendenda sunt, ut missionis tempus vel breuius sit, vel prolixius. Demum habita primi nostri instituti ratione, cū hoc sit per varias mundi partes discurrere, ac magis vel minus in illis hæere pro fructus, qui cernitur, modo; videndū erit, num cōueniat plus aut minus tēporis in his, aut illis missionibus impendi. Et vt hoc intelligatur, cōueniet crebris litteris certiozem reddi Superiorem percepti fructus ab his, qui missi sunt.

Cū mutari aliquem oportebit; animaduertat Superior, quòd ad eum reuocandum, quoad fieri poterit, ijs medijs vtatur; vt hi, à quibus aliquis euocatur, potius beneuoli omnino maneant, quàm offensi uel male affecti, & quòd in omnibus honor & gloria diuina, & bonum vniuersale quæritur, sibi persuadeant.

I § Hinc

Dei obsequium & bonū vniuersale facit, statuatur. Cum hac ergo rectissima ac syncerissima intentione in Dei ac Domini nostri conspectu habita; &, si ei videbitur, propter deliberationis difficultatem vel momentum, re diuinæ Maiestati suis & domesticorum orationibus ac sacrificijs commendata; & cum aliquo vel pluribus ex eadem Societate, qui videbuntur inter eos, qui adsuerint, communicata, statuet per seipsum, num mittere debeat, nec ne; & sic de reliquis circumstantijs; vt ad Dei maiorē gloriam conuenire iudicabit. Erit autem eius, qui mittitur, officium, nulla ratione se ingerendo ad eundem, vel manendum in hoc lo-

I co potius, quàm in illo, * plenā ac omnino liberam sui dispositionem Superiori, qui eum Christi loco dirigit, ad ipsius maius obsequium & laudem relinquere. Sic etiam, vt alij maneant alicubi, vel aliò se conferant, K * nemo quoquo modo sine consensu Superioris sui, per quem ille in Domino gubernandus est, curare debet.

Quocunque cum Superiore communicata re, hanc esse ipsius voluntatem intellexerit.

K ¶ His non repugnat proponere motus animi, aut cogitationes, quæ in contrarium occurrunt, subiycendo sibi

M iij sentire

I ¶ Hinc planū fit, prohiberi, ne quis Principem, vel Cōmunitatē, aut hominem quē uis magnæ auctoritatis ad scribendum Superiori, vel verbo tenus petēdum aliquem de Societate moueat; nisi prius,

sentire & uelle ei,
quod ipse Super-
rior Christi Dñi no-
stri loco sentiret,
ac uellet.

L ¶ Dicitur, or-
dinarie, propterea
quod aliquando is,
qui mittitur, tam
instructus est, tan-
taque dexteritate
pollet; ut instructio
non sit necessaria.
Sed demum hoc fi-
et, quodocunque
opus erit.

M ¶ Cuiusmodi
essent orationes et
Missæ, quæ initio
presertim suscipi-
endorum operum, vel
quæ maior subsidij
necessitas cernitur, quod res magni momenti sint, vel dif-
ficultates graues incidant, ad id applicentur. In hoc er-
go, sicut & in alijs auxilijs suarum patentium, aut sedis
Apostolicæ litterarum, & alijs rebus, quæ possent esse
necessariæ, providebit Superior, prout ratio, & chari-
tas monebit.

N ¶ Hoc consilium & instructio non tantum negotijs,
sed

Quòcunque Superior mittet
aliquem, * eum plenè instruere L
(& ordinariè in scriptis) debebit
tam de modo procedendi, quàm
de medijs, quibus eum uti velit
ad finem, quem in animo habet.
Per crebram etiam litterarum cõ-
municationem, quantum fieri
potest, totius successus certior
redditus ex eo loco, ubi ipse resi-
det (ut personæ, & negotia exe-
gerint) consilio, * & alijs auxi- M
lijs, quæcumque adhiberi pos-
sint, providebit; ut maius ser-
uitium Deo fiat, magisque com-
mune bonum per personas Socie-
tatis iuuetur: quod tanto ma-
iori cura præstari debebit; quan-
to negotii qualitas (quod vel ma-
gni momenti sit, vel difficile)
* & personarum, quæ missæ sunt N

(quod

quod res magni momenti sint, vel dif-
ficultates graues incidant, ad id applicentur. In hoc er-
go, sicut & in alijs auxilijs suarum patentium, aut sedis
Apostolicæ litterarum, & alijs rebus, quæ possent esse
necessariæ, providebit Superior, prout ratio, & chari-
tas monebit.

*sed etiã personis, (quod consilio, & instructione
prout vnusquisq; indigeant) id magis exigit.
vel animari, vel
reprimi opus habet, perutile esse poterit : & sic de alijs
intelligatur.*

DE LIBERA AD HANC

vel illam partem profectioe.

Cap. III.

1 **Q**VAMVIS eorum sit, qui sub obedientia So-
cietatis viuunt, se non ingerere directè vel in-
directè ad sui missionem, siue a summo Pontifice,
siue à suo Superiore i nomine Domini nostri **I E S V**
Christi mittantur: qui tamen ad regionem aliquam
magnã (cuiusmodi esset India, vel aliã Prouinciã)
missus esset, si pars eius aliqua peculiari limitatione
ei assignata nõ fuerit, potest magis, & minus in hoc
vel in illo loco immorari, aut discurrere quãcunq;
omnibus perpensis (in se, quod ad voluntatem suã
attinet, indifferentiam sentiendo) & oratione facta,
iudicauerit ad Dei gloriam magis expedire. Hinc
apparet quod (primã & summã obedientiã summi
Pontificis non repugnando) multo magis in huius-
modi missionibus Superiori ad hãc partem potius,
quã ad illam, prout in Domino senserit conueni-
re, eosdem dirigere licebit.

2 Vbicunq; quis maneat, si non est ei iniunctum,
vt medio aliquo limitato vtatur, quale esset, legere,

M iiii vñ